

Aktuální situace v oblasti užívání nových psychoaktivních látek v ČR

Pavla Chomynová, Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti

Mezinárodní konference Psychomodulační látky: současné trendy v regulaci psychoaktivních látek

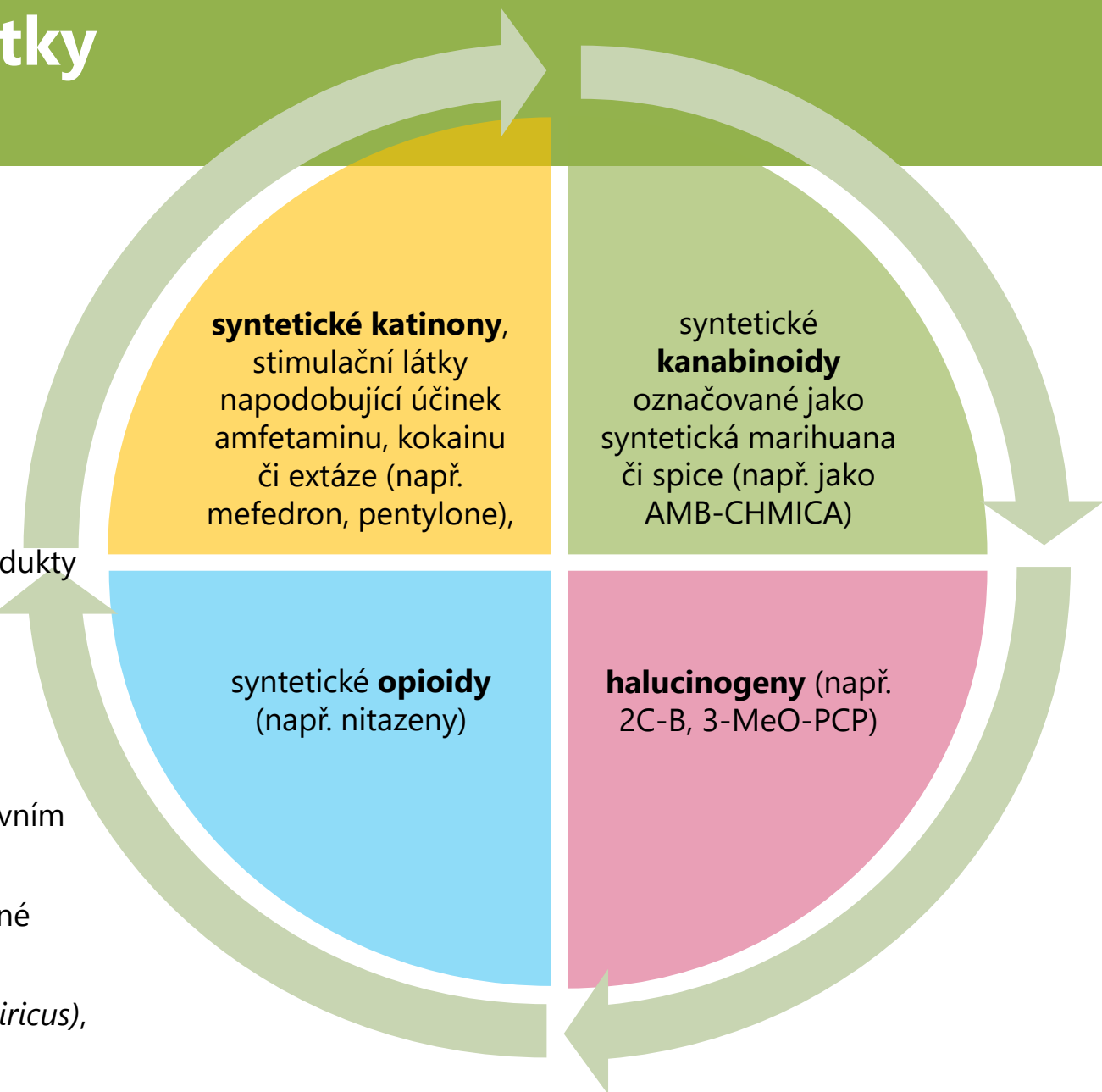
Praha, 4. 6. 2025

> (Nové) psychoaktivní látky

Národní výzkum užívání návykových látek

- a)** = **syntetické látky** se **stimulačním, halucinogenním** nebo **sedativním** účinkem
- = prodávány **pod různými komerčními či chemickými názvy**, případně zkratkami
 - = jsou **dostupné ve formě** prášku, tekutiny, kapslí nebo tripů
 - = některé nejsou uvedeny v seznamu zakázaných omamných a psychotropních látek a jsou prodejci označovány jako legální produkty
 - = tyto látky jsou nabízeny **nejčastěji prostřednictvím internetu**
- b)** = **rostlinné drogy** se stimulačním, halucinogenním nebo sedativním účinkem,
- = dostupné obvykle **ve formě** extraktu, drti, sušiny nebo rostlinné směsi,
 - = příkladem jsou kratom, kanna, khat, marihuanilla (*leonurus sibiricus*), wild dagga (*leonotis leonurus*), durman, šalvěj divotvorná, calea, damiána, kolovník apod.

> (Nové) psychoaktivní látky

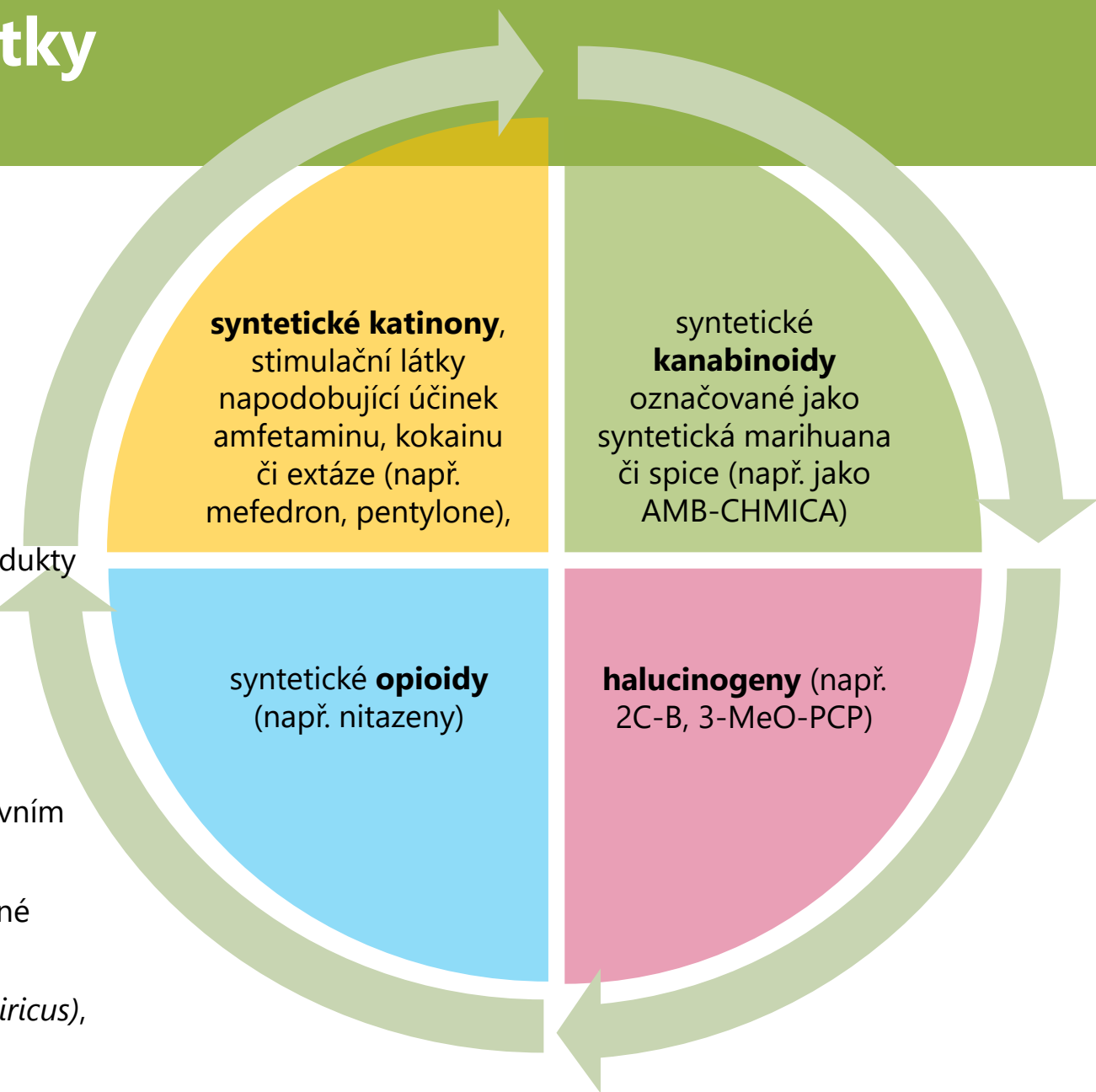
Národní výzkum užívání návykových látek

- a)** = **syntetické látky** se **stimulačním, halucinogenním** nebo **sedativním** účinkem
- = prodávány **pod různými komerčními či chemickými názvy**, případně zkratkami
 - = jsou **dostupné ve formě** prášku, tekutiny, kapslí nebo tripů
 - = některé nejsou uvedeny v seznamu zakázaných omamných a psychotropních látek a jsou prodejci označovány jako legální produkty
 - = tyto látky jsou nabízeny **nejčastěji prostřednictvím internetu**

semi-syntetické látky

- b)** = **rostlinné drogy** se **stimulačním, halucinogenním** nebo **sedativním** účinkem,
- = dostupné obvykle **ve formě** extraktu, drti, sušiny nebo rostlinné směsi,
 - = příkladem jsou kratom, kanna, khat, marihuanilla (*leonurus sibiricus*), wild dagga (*leonotis leonurus*), durman, šalvěj divotvorná, calea, damiána, kolovník apod.

Národní výzkum užívání návykových látek 2023: užívání nelegálních drog

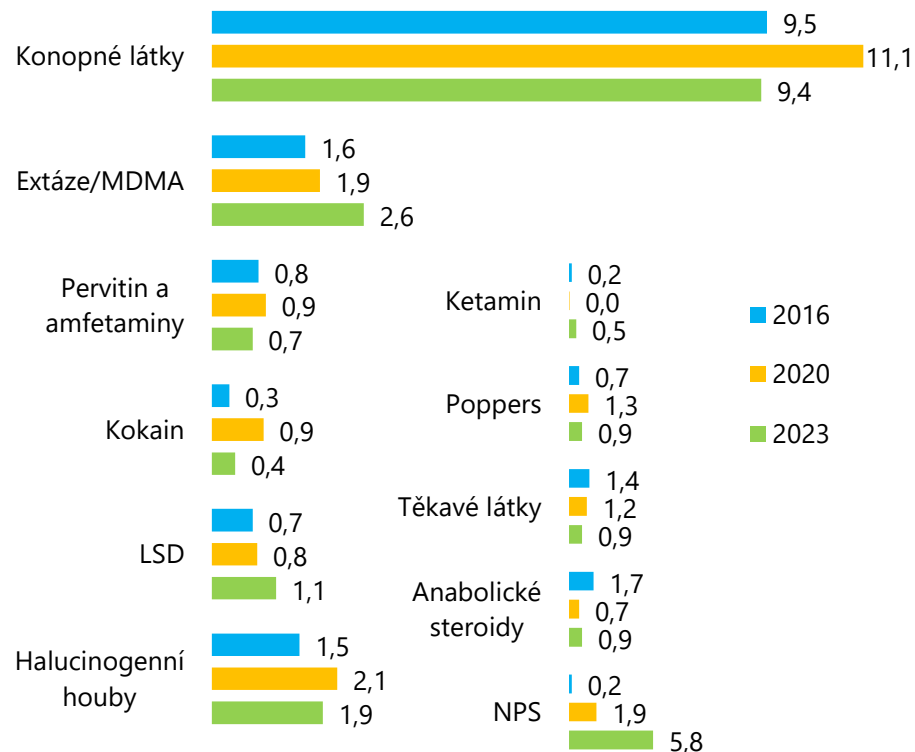

celopopulační studie na náhodně vybraném vzorku populace starší 15 let

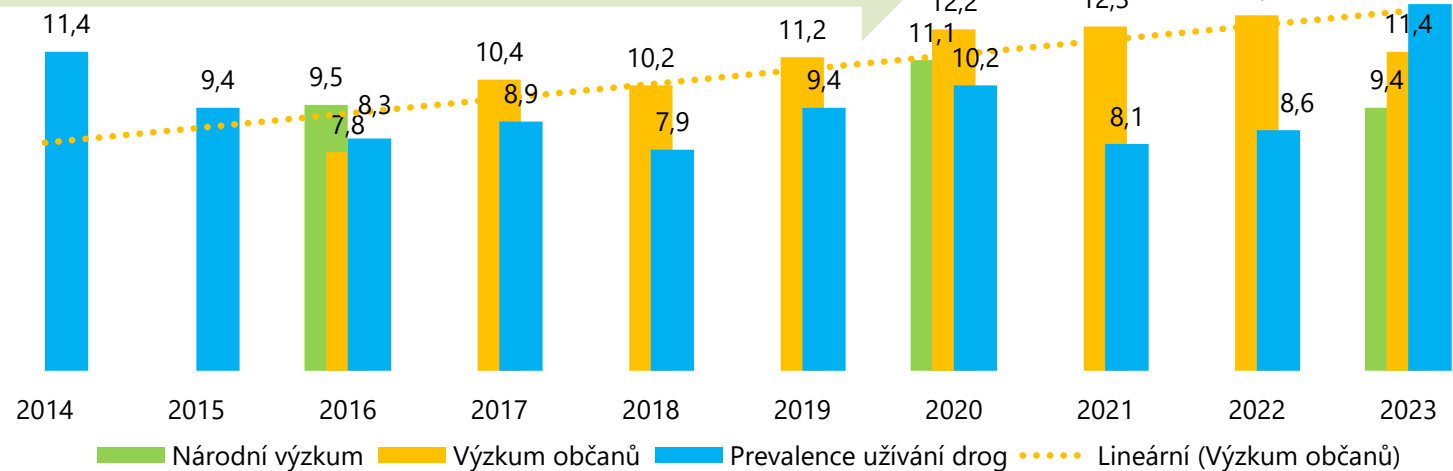
každé 4 roky, naposledy duben – červenec 2023

kombinace F2F sběru dat v domácnostech (N=3 850) a online sběru dat v internetové populaci (N=3 013)

Míra užívání **nelegálních drog** v populaci ČR v posledních 12 měsících – trendy v letech 2016–2023, Národní výzkum, v %

Konopné látky v posledních 12 měsících (15–64 let)

Zdroj: Výzkum občanů (INRES-SONES, 2024), Národní výzkum užívání návykových látek (Dvořáková & Chomynová, 2024), Prevalence užívání drog v populaci (ppm factum, 2024)

> Národní výzkum užívání návykových látek 2023: užívání nelegálních drog

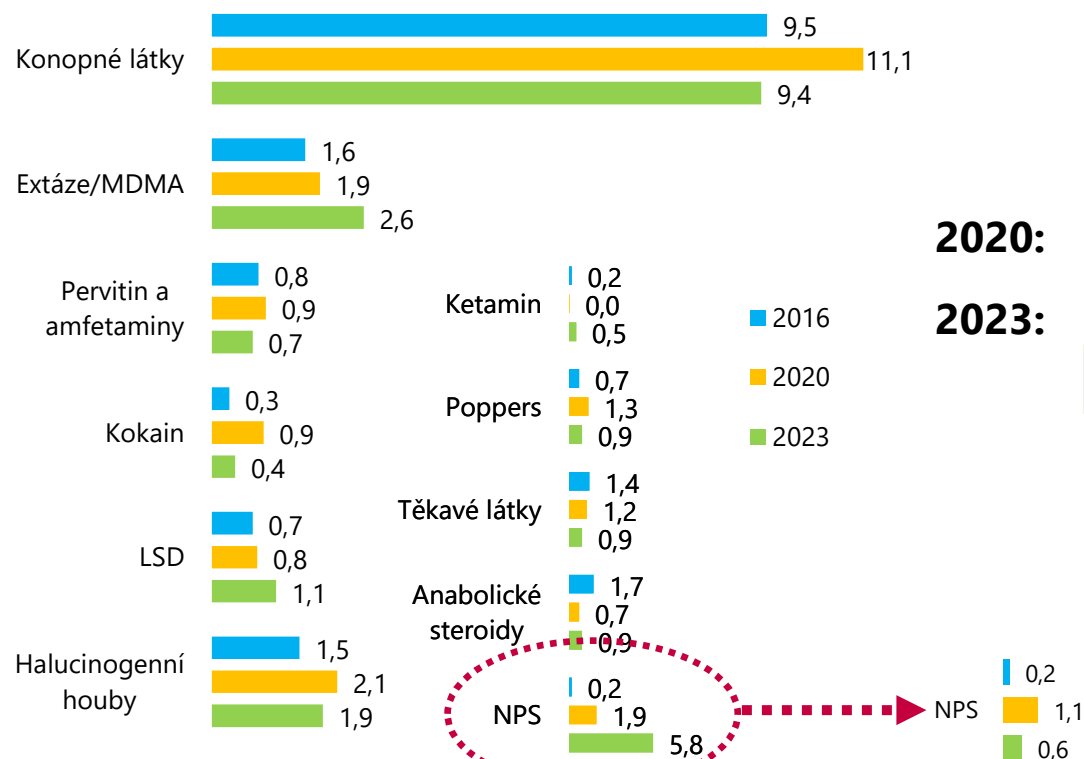

celopopulační studie na náhodně vybraném vzorku populace starší 15 let

každé 4 roky, naposledy duben – červenec 2023

kombinace F2F sběru dat v domácnostech (N=3 850) a online sběru dat v internetové populaci (N=3 013)

*Míra užívání **nelegálních drog** v populaci ČR v posledních 12 měsících – trendy v letech 2016–2023, Národní výzkum, v %*

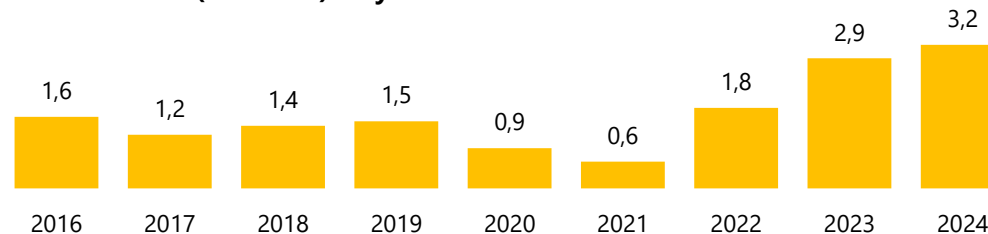

2016: Příkladem jsou **katinony**, stimulační látky napodobující účinek amfetaminu, kokainu či extáze, bývají označovány jako Funky a patří mezi ně např. mefedron, pentedron, 3-methylmethkatinon, bk-MDMA, alfa-PVP. Jiným příkladem jsou **syntetické kanabinoidy** označované jako syntetická marihuana či Spice. Patří mezi ně látky s označením JWH, AM, HU, CHMICA, FUBINACA, PINACA apod. Příkladem **rostlinných drog** jsou kratom, kanna, marihuanilla (leonurus sibiricus), wild dagga (leonotis leonurus), durman, šalvěj divotvorná, calea, damiána, kolovník apod.

2020: Samostatně vyčleněny a sledovány **(nové) rostlinné drogy**

2023: Samostatně vyčleněn **kratom** a **HHC**

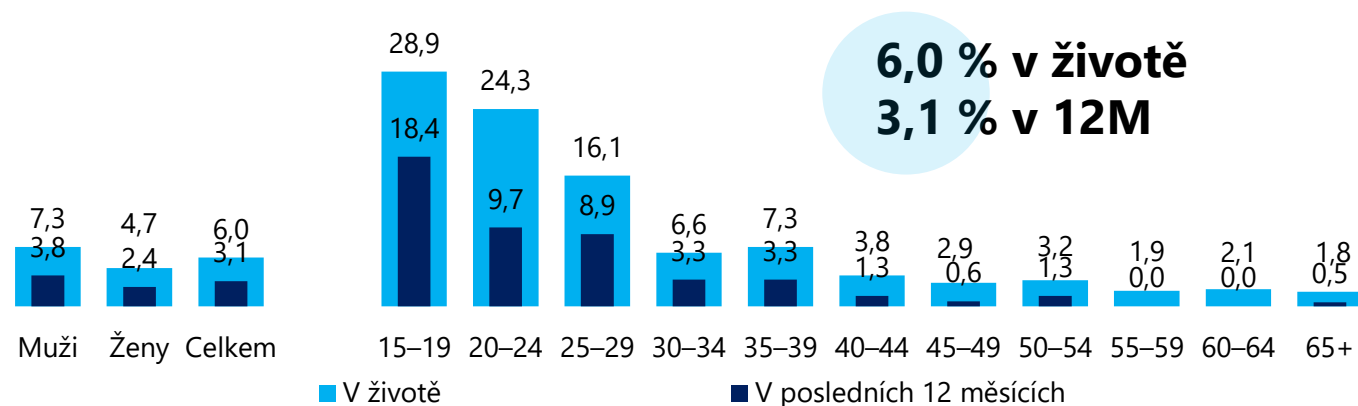
NPS v životě (15–34 let) – Výzkum občanů 2016–2024

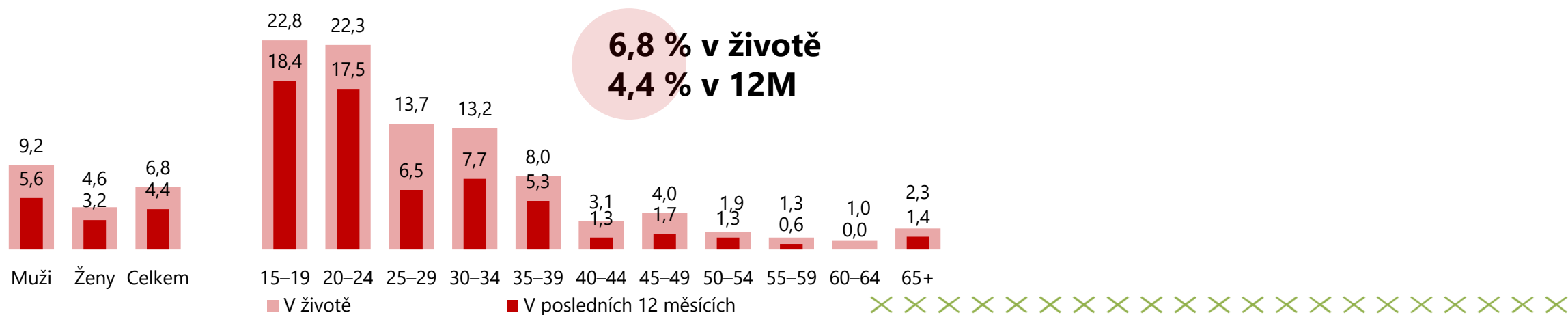
Zdroj: Výzkum občanů (INRES-SONES., 2025)

Užívání kratomu a semi-syntetických kanabinoidů (HHC) ve Výzkumu občanů 2023

Zkušenosti s **kratomem** v životě a užití posledních 12 měsíců – **Výzkum občanů 2023**, v %

Zkušenosti s **HHC** v životě a užití posledních 12 měsících – **Výzkum občanů 2023**, v %

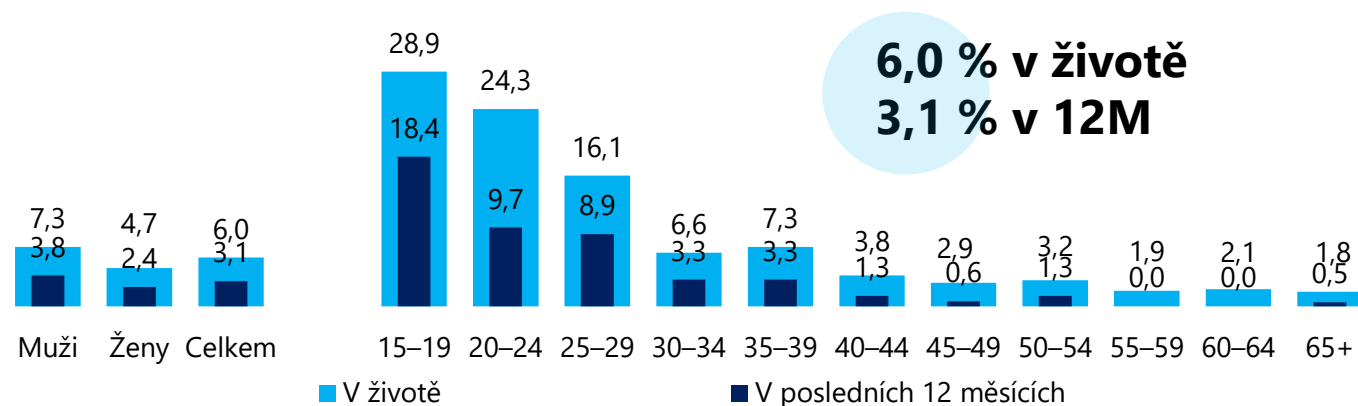

Zdroj: Výzkum občanů (INRES-SONES, 2024 a 2025), Národní výzkum užívání návykových látek (Dvořáková & Chomynová, 2024)

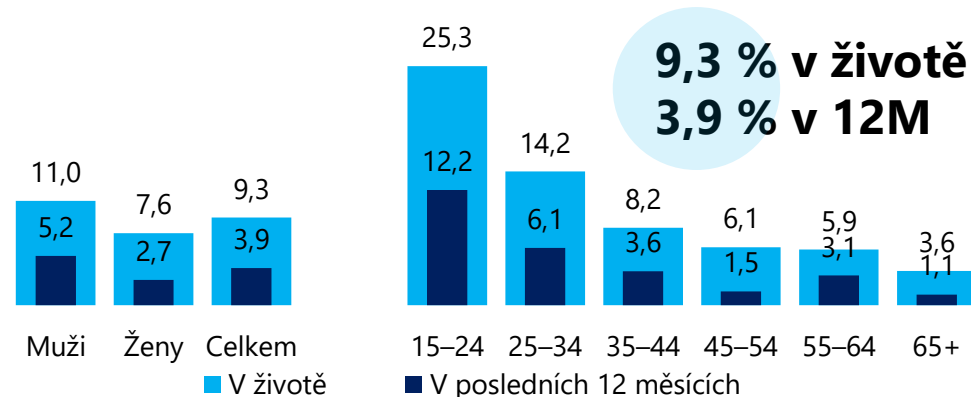

Užívání kratomu a semi-syntetických kanabinoidů (HHC) ve Výzkumu občanů 2023 a 2024

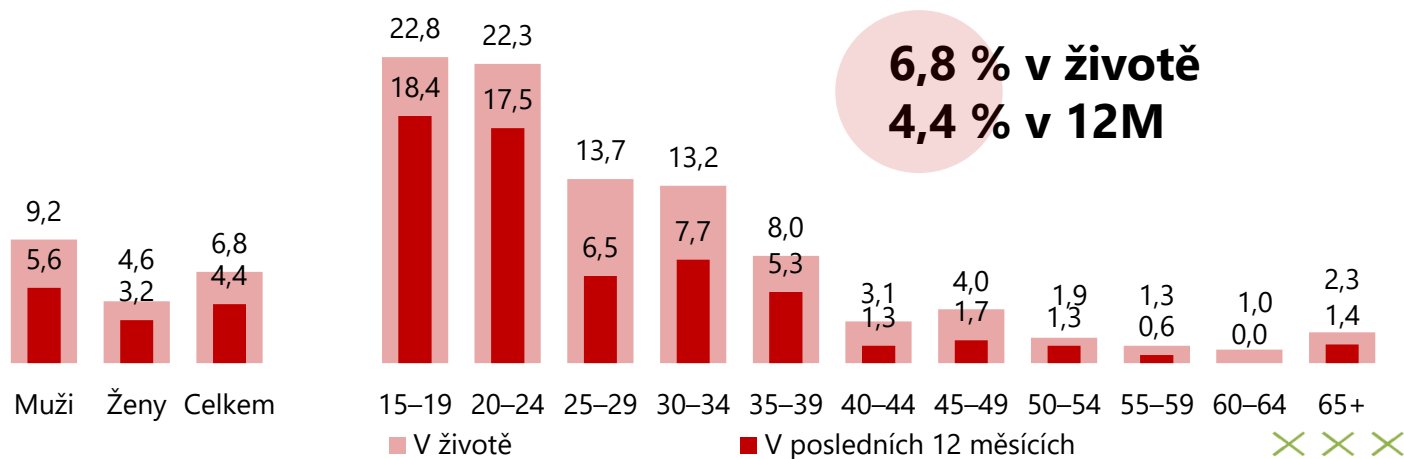
Zkušenosti s **kratomem** v životě a užití posledních 12 měsíců – **Výzkum občanů 2023**, v %

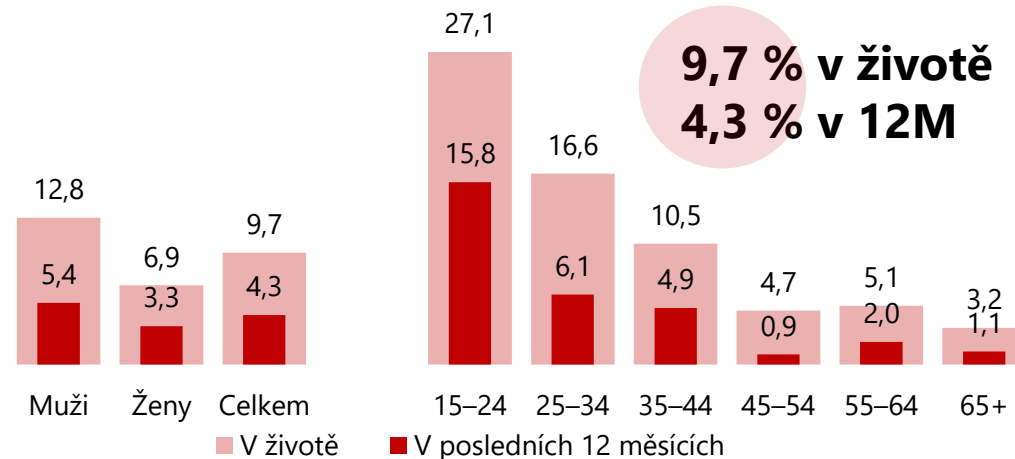
– **Výzkum občanů 2024**, v %

Zkušenosti s **HHC** v životě a užití posledních 12 měsíců – **Výzkum občanů 2023**, v %

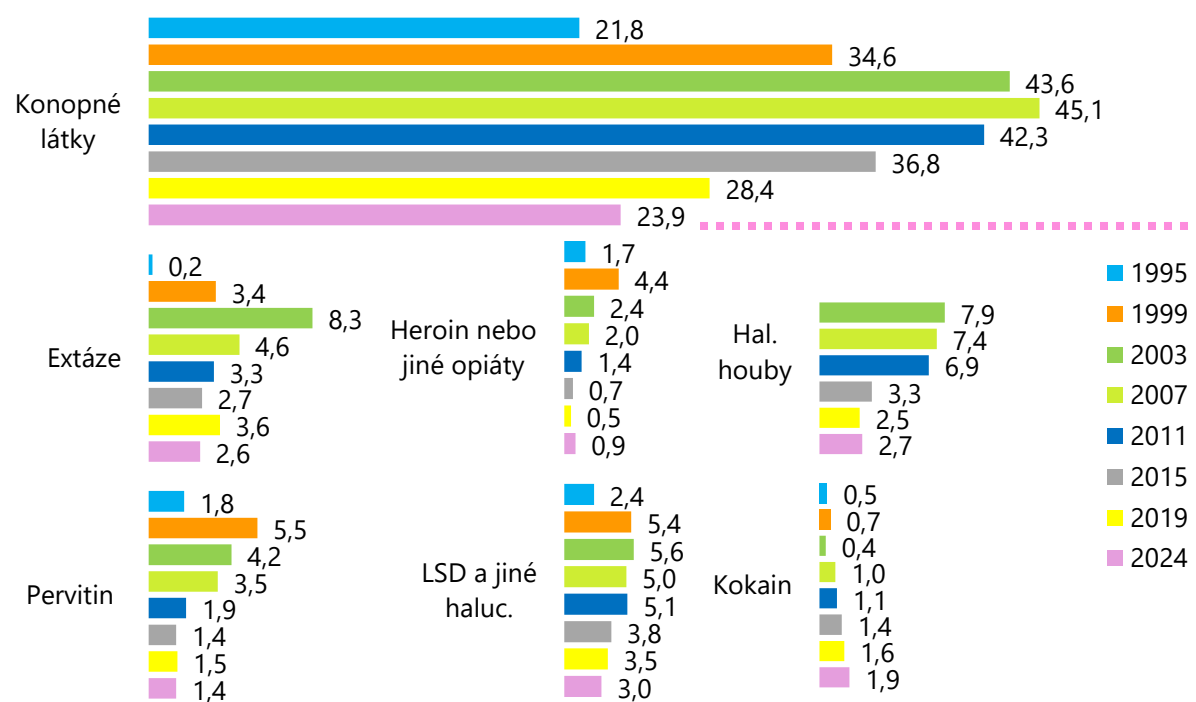

– **Výzkum občanů 2024**, v % (HHC, HHC-O, HHC-P, THC-P)

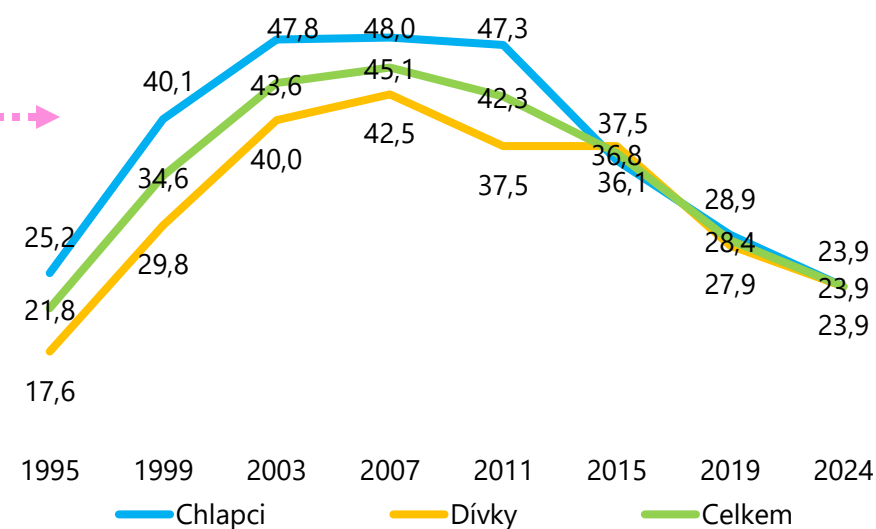

Zkušenosti s nelegálními drogami mezi dospívajícími (studie ESPAD 1995–2024)

Zkušenosti s **užitím nelegálních drog** v životě – studie ESPAD 2024, v %

Zkušenosti s **užitím konopných látek** v životě – studie ESPAD 2024, v %

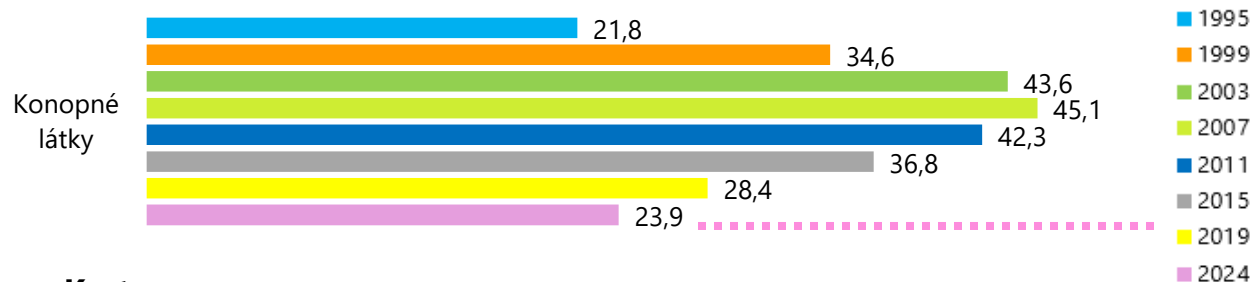

**nejčastěji užitou látkou je konopí
ostatní nelegální drogy na řádově nižší úrovni**

Zdroj: Studie ESPAD 2024 (Chomynová & Dvořáková, 2025)

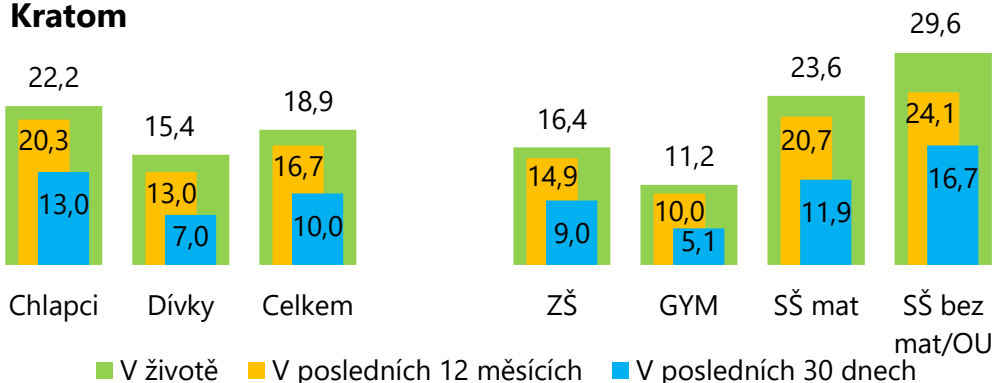
> Zkušenosti s jinými návykovými látkami mezi dospívajícími (studie ESPAD 1995–2024)

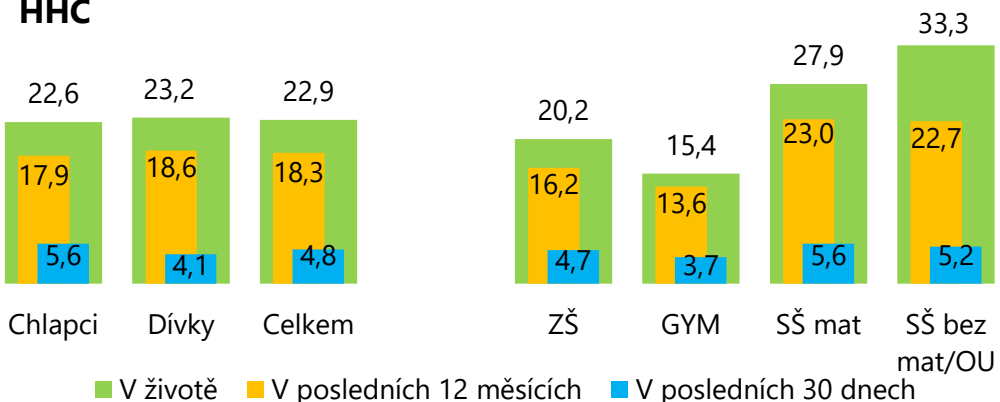
Zkušenosti s užitím konopí, kratomu a HHC v životě – studie ESPAD 2024, v %

Zdroj: Studie ESPAD 2024 (Chomynová & Dvořáková, 2025)

Kratom

HHC

23,9 % (19,0 % ve 12M)

18,9 % (17,0 % ve 12M)

22,9 % (18,3 % ve 12M)

nejčastěji užitou látkou je konopí
prevalence zkušeností s HHC a kratomem
na obdobné úrovni

problém: dostupnost + forma

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

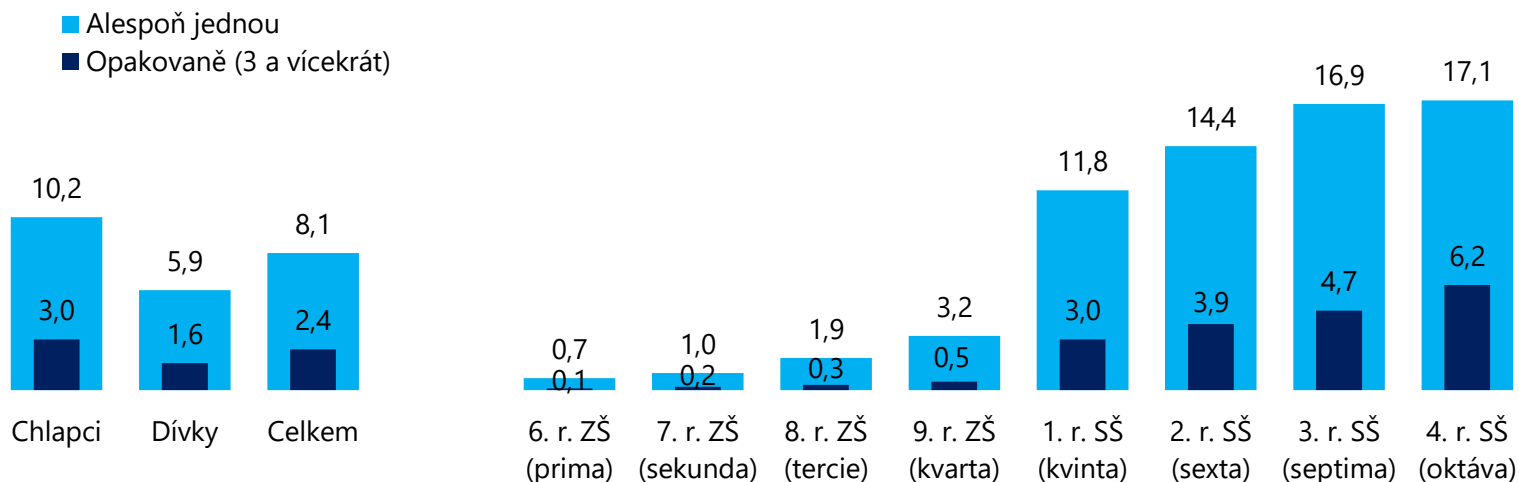

Užívání kratomu mezi dospívajícími (Praha)

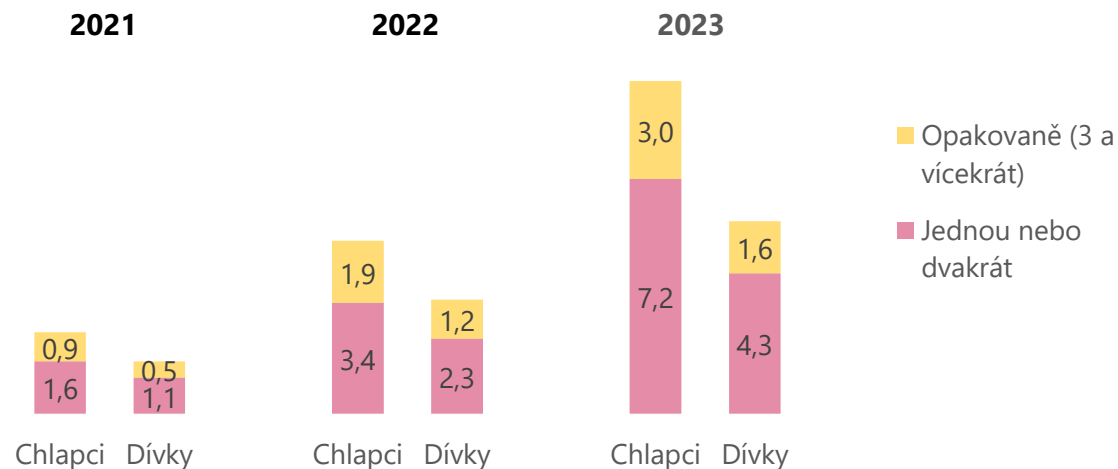

Zkušenosti s užitím **kratomu** v posledních 12 měsících – **studie mezi žáky ZŠ a studenty SŠ v Praze 2023**, v %

Trendy v užívání **kratomu** v posledních 12 měsících – **studie mezi žáky ZŠ a studenty SŠ v Praze 2021–2023**, v %

Zdroj: Petrenko & Líbal (2024)

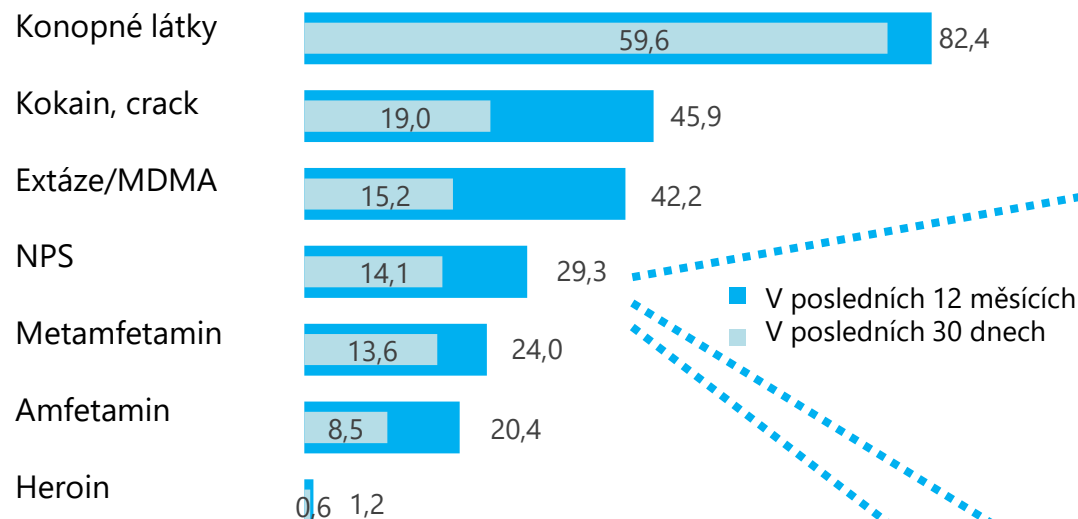

Nové psychoaktivní látky (Evropská online studie o drogách 2024)

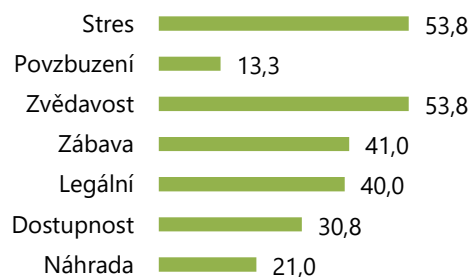
Evropská on-line studie o drogách

Zkušenosti s užitím **drog** v posledních 12 měsících – **Evropská online studie o drogách 2024**, česká část (N=4 496), v %

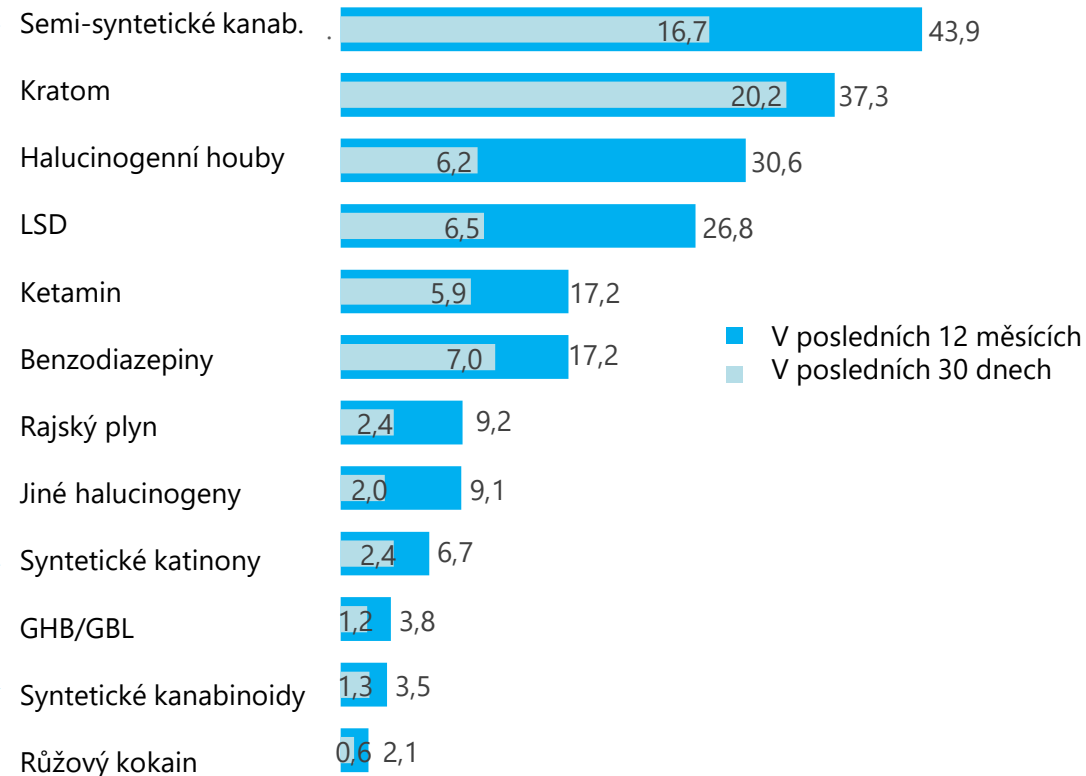
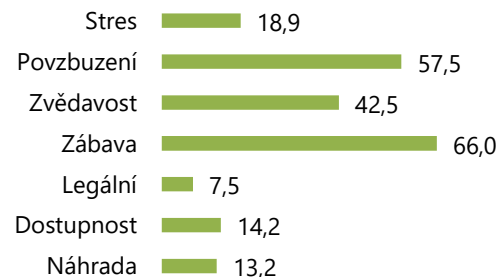

■ V posledních 12 měsících
■ V posledních 30 dnech

(Semi)syntetické kanabinoidy

Syntetické katinony

■ V posledních 12 měsících
■ V posledních 30 dnech

> Negativní dopady / rizika

a) syntetické katinony

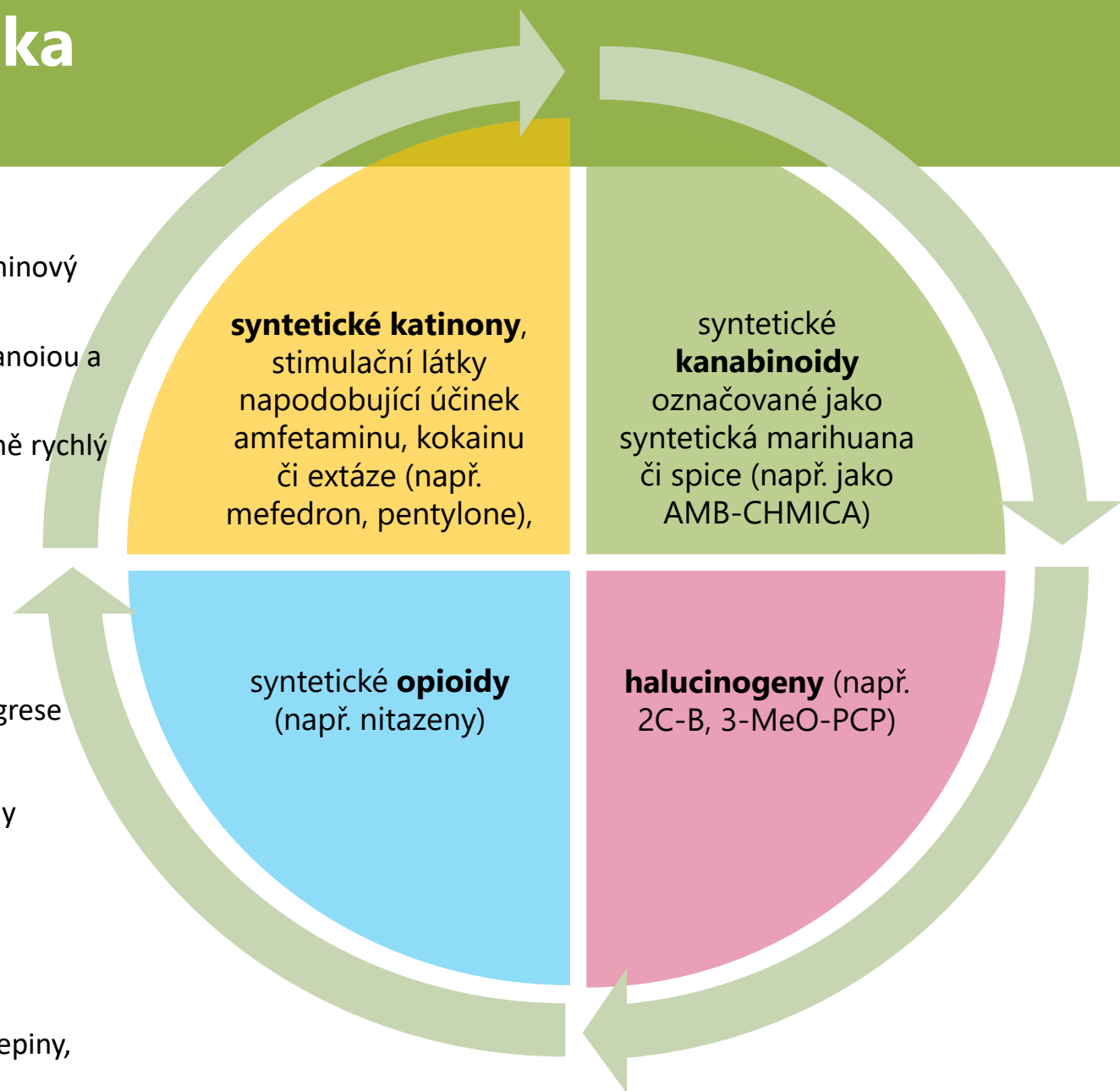
- > tachykardie, arytmie, mrtvice, plicní edém, hypertermie, serotoninový syndrom
- > dojezdy spojené s depresemi, úzkostmi, panickými atakami, paranoiou a psychotickými stavy
- > kompulzivní užívání a symptomy závislosti – silné bažení, relativně rychlý rozvoj tolerance, delší tahy (několikadenní)
- > přetrvávání psychotických stavů po několik dnů

b) syntetické kanabinoidy

- > nauzea, křeče, záchvaty, infarkt myokardu, poškození ledvin
- > úzkost, zmatenost, psychotické stavy, sebevražedné myšlenky, agrese
- > vysoce potentní substance, reputace levné látky
- > případy závažných otrav a úmrtí v souvislosti se synt. kanabinoidy

c) syntetické opioidy

- > závratě, mdloby, letargie, koma, nevolnost, útlum dýchání
- > rychlý nástup intoxikace (injekční způsoby aplikace)
- > riziko zvyšuje užívání dalších tlumivých látek (opioidy, benzodiazepiny, alkohol)

> Data o dopadech užívání

Počet **hospitalizací pro intoxikaci** návykovými látkami v nemocnicích akutní péče v l. 2014–2023

Návyková látka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Heroin	9	14	8	7	6	9	4	2	7	9
Metadon	2	2	0	1	0	1	2	3	3	1
Jiné opioidy	100	80	97	78	83	76	72	52	81	92
Kokain	2	3	2	4	2	5	1	4	7	10
Konopné látky	65	34	57	47	38	41	26	28	22	70
LSD	2	2	4	0	1	2	1	2	2	2
Pervitin a jiná stimulancia	51	59	46	49	53	50	42	41	57	70
Jiné a neurčené drogy	81	76	79	94	65	82	73	83	90	103
Alkohol	512	428	424	416	322	231	206	193	156	121
Těkavé látky	264	200	176	146	120	115	108	111	90	80
Celkem	1 088	898	893	842	690	612	535	519	515	558
> z toho nelegální drogy	312	270	293	280	248	266	221	215	269	357

synt. opioidy

synt. kanabinoidy

katinony

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky (2024)

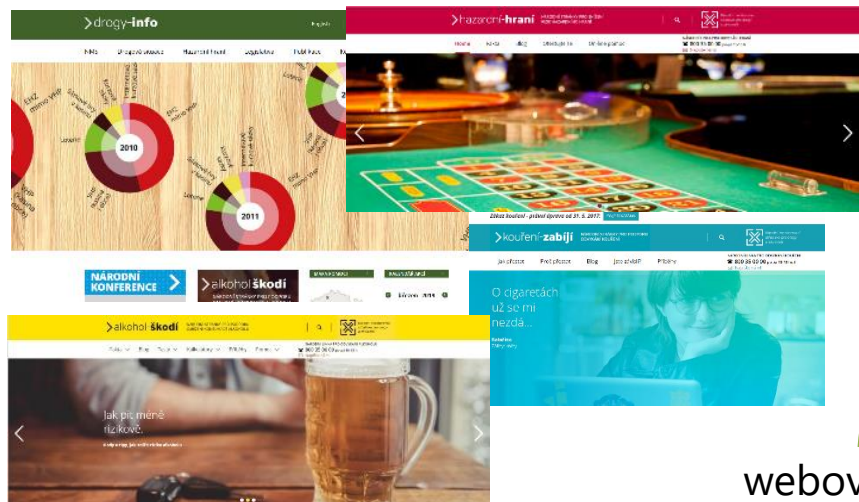
**problém: dostupnost pro
děti/dospívající forma**

> Děkuji za pozornost

www.drogy-info.cz

pavla.chomynova@vlada.gov.cz

koordinace
Systému
včasného
varování (EWS)

koordinace
informačního
systému
v oblasti
závislosti

spolupráce se státními
a nestátními organizacemi
a institucemi
realizace vlastních
studií a analýz

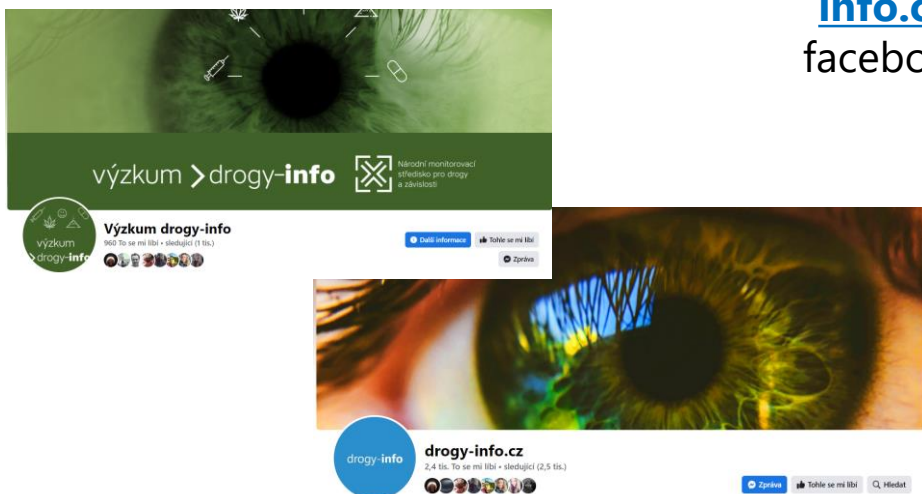
webové stránky
www.drogy-info.cz,
facebook

zprávy o
situaci v
oblasti
závislosti

pro Radu vlády pro
koordinaci politiky v
oblasti závislosti a vládu

pro Agenturu EU pro drogy a další
mezinárodní instituce

další
publikace,
Zaostřeno

XXXXXXXXXX